

Június 4. - a Nemzeti Összetartozás Napja - emléknap

A nemzeti összetartozás napja az 1920-as trianoni békeszerződés aláírásának évfordulójára emlékező nemzeti emléknap Magyarországon. Az erről szóló *Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről* című törvényjavaslatot Kövér László és Semjén Zsolt kezdeményezte, a törvény 2010. június 4-én, a 90. évfordulón lépett hatályba.

A Parlament ennek elfogadásával kinyilvánította, hogy „a több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek, melynek államhatárok feletti összetartozása valóság, s egyúttal a magyarok személyes és közösségi önazonosságának meghatározó eleme”.

A trianoni békeszerződés az első világháborút lezáró Párizs környéki békeszerződések Magyarországra erőszakolt rendszerének részeként, a háborúban vesztes Magyar Királyság – mint az Osztrák–Magyar Monarchia egyik utódállama, bár jogilag nem nevezhető utódállamnak – és a háborúban győztes antant szövetség hatalmai (Nagy-Britannia, Franciaország, Olaszország) között létrejött békeszerződés. Ez határozta meg többek között az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása következtében Magyarország és Ausztria, Románia, valamint az újonnan létrejött Csehszlovákia és a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság új határait.

Az első világháborút lezáró békerendszer alapján az akkori Magyarország népessége öt, a mai állapot szerint nyolc államba került: 300 ezer fő Ausztriához, 3,5 millió fő Csehszlovákiához, 5,3 millió fő Romániához, 4,1 millió fő Jugoszláviához – beleértve Horvát–Szlavónország 2,6 millió lakosát. Magyarországon az összmagyarság alig kétharmada, 7,6 millió személy maradt.

Románia 102 724 km²-nyi területet kapott, ami nagyobb, mint a mai magyar állam területe, a Szerb–Horvát–Szlovén Királysághoz 20 913 km² került, Horvátországgal együtt 62 ezer. Csehszlovákia 61 661 km²-rel, Ausztria 3967 km²-rel gyarapodott. Lengyelország 519 km²-t, Olaszország pedig Fiumével 18 km²-t kapott.

Az Alaptörvény bevezetésének D. cikke kimondja, hogy „Magyarország az egységes magyar nemzet eszméjétől vezérelve felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.” Ezzel az anyaország elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, felkarolja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket.

Az Országgyűlés 2010. október 18-án határozatot fogadott el a Nemzeti Összetartozás Napja iskolai bevezetéséről, ennek révén a közoktatásban a magyarországi és a külföldi magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakításáról és erősítéséről, valamint a Magyarország határain kívül élő magyarság életének bemutatásáról. A *Határtalanul*-program jóvoltából az anyaországon kívül élő magyar származású és a magyarországi diákok csoportjai látogathatják egymást otthonukban és iskolájukban. Ennek köszönhetően több százezer magyarországi és több tízezer határon túli fiatal vehetett már részt az utaztatásban. A programot kiegészítve 2019-ben elindították a *Határtalanul vetélkedősorozatot* is.

A *Szülőföldön magyarul program* feladata a magyar nyelvű oktatás segítése és a magyar iskolaválasztás ösztönzése a szomszédos országokban. A program keretében nevelési és oktatási célokra, tankönyvek és taneszközök beszerzésének dotálására, illetve hallgatói támogatásra pályázhatnak azok a külföldi családok, ahol a gyerekek tanulmányaikat szülőföldjükön teljesen vagy részlegesen magyar nyelven végzik. Erre a felhívásban szereplő kritériumoknak megfelelő, a szomszédos országokban élő, magyar nyelven tanuló óvodások, valamint általános és középiskolások jogosultak, majd 2021-től a hallgatói támogatást a felsőoktatásban is elérhetővé tették.

A magyar Kormány nemzetpolitikai stratégiájához kapcsolódó célok megvalósulásának elősegítésére a Miniszterelnökségen belül a Nemzetpolitikai Államtitkárság által felügyelt elkülönített állami pénzalapként létrehozták a Bethlen Gábor Alapot, amelyet a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. kezel. A BGA Zrt. 2011 óta segíti háttérintézményként a külföldi magyarságot állami pénzügyi támogatásra meghirdetett pályázatok és a Magyarság Háza projektjének fenntartása révén. A BGA munkája több mint 250 ezer személyt és intézményt érint.

A Külhoni Magyarok honlapján friss híreket, személyes interjúkat, portrékat és történeteket találunk. A *Kárpát-medence arcai* és a *Magyarok a diaszpórában* című sorozatban mutatja be azokat a személyeket, családokat, vállalkozókat, művészeket, közösségi vezetőket, akiknek a szemén és személyes történetén keresztül hiteles képet nyújt a külhoni magyarok életéről.

A Magyar Diaszpóra Tanács 2011-ben határozta el, hogy a szétszórásban élő magyarok – ezen belül az újabb nemzedékek – magyarságtudatának megőrzésére új kezdeményezéseket indít el: a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságával 2013-ban meghirdették a Kőrösi Csoma Sándor Programot azzal a céllal, hogy fiatal ösztöndíjasok küldésével segítse a szerte a világban szervezeten élő magyar közösségeket a magyar nyelv oktatásában, hagyományőrző programok, konferenciák szervezésében, illetve a közösségépítő munkában. Az Államtitkárság ösztöndíjasai kilenc hónapon át végzik munkájukat kiküldetésük helyén ottani mentor irányításával, tevékenységük eredményeit a Program honlapján és a *Magyarok egy helyen* online felületén mutatják be.

2012-ben döntés született a Kárpát-medencén kívül található magyar örökségek és emlékhelyek kataszterének megalkotásáról, ennek megvalósítására hozta létre a Diaszpóra Tanács az Államtitkárság közreműködésével a Julianus-programot.

2015-ben a Kőrösi Program mintájára beindították a Petőfi Sándor Programot a Kárpát-medencei szórványmagyarság számára. Ennek alapvető feladata a szórványterületeken fogyásban lévő magyarság önazonosságának megerősítése, az ott működő magyar szervezetek támogatása, valamint ennek hiányában a közösségi hálózatok kiépítése.

Az Államtitkárság 2015 decemberében a Márton Áron-émlékév meghirdetésével kezdte meg emlékéveinek sorát azzal a céllal, hogy egy kiemelkedő személyiségre emlékezve erősítse a magyarság identitását, támogassa a magyar közösségek hagyományőrző munkáját. A 2017-es évet Szent László-émlékévként nyilvánították a lovagkirály trónra lépésének 940., szentté avatásának 825. évfordulója alkalmából. Ezt követte 2018-ban Mátyás király (Hunyadi Mátyás) születésének 575. évfordulója kapcsán meghirdetett programsorozat. A 2019-es évet II. Rákóczi Ferenc-émlékévként nyilvánították, Rákóczi erdélyi fejedelemmé választásának 315. évfordulója alkalmából. 2020-ban a költő-író, államférfi és katona Zrínyi Miklósról emlékeztek születésének 400. évfordulóján, 2021-ben születésének 230. évfordulóján a legnagyobb magyarra, Széchenyi Istvánra emlékeztek. 2022-ben a 125 éve született Tamási Áron erdélyi író emlékét idézték, 2023-ban pedig Petőfi Sándor születésének (1823. 01. 01.) bicentenáriuma készül a világ magyarsága.

Június 4-én hagyományosan koszorúzással, iskolai ünnepségekkel és kulturális rendezvényekkel emlékeznek meg a nemzeti összetartozásról a magyar diaszpóra közösségei.

Források:

<https://www.parlament.hu/irom39/02627/02627.pdf>

<https://www.ogyk.hu/hu/blog/posts/a-nemzeti-osszetartozas-napja>

<https://www.kulhonimagyarok.hu/>

<https://bgazrt.hu/>

<https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/handle/20.500.12944/4953>

<https://magyarsaghaza.net/>

<https://www.nyest.hu/hirek/mi-a-julianus-program>

<https://www.korosiprogram.hu/>

<https://www.petofiprogram.hu/>

<https://www.magyarokegyhelyen.hu/>

<https://www.kulhonimagyarok.hu/kategoria/karpat-medence/>

<https://www.kulhonimagyarok.hu/kategoria/kulhoni-magyarok/>

<https://www.petofi200.hu/>